

ШЛЯХИ СТАНОВЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Коломієць С. М., к.т.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Тел.(0619) 42-05-70

Анотація – у статті проаналізовано стан та запропоновано шляхи становлення дієвої науково обґрунтованої інвестиційної політики університету.

Ключові слова – інноваційна діяльність, ринкові відносини, пріоритетні напрями, інвестиції, менеджмент, маркетинг, концентрація ресурсів, перспективні інвестори, наукові дослідження.

Постановка проблеми. На даний час сільськогосподарське виробництво України поступово виходить із кризи. При цьому, більша частина техніки та технологій потребує значних капіталовкладень, не відповідає вимогам охорони праці та довкілля, не запобігає втратам сільськогосподарської продукції. Утворені замість колгоспів і радгоспів, які користувались потужною технікою, акціонерні товариства, приватні аграрні підприємства, товариства з обмеженою відповідальністю, сільськогосподарські виробничі кооперативи, фермерські господарства та ін. не мають засобів малої механізації, отже не можуть самостійно займатись землеробством, тваринництвом.

Практично відсутня механізація і відповідні технічні засоби з виконання трудомістких операцій у тваринництві для індивідуальних і фермерських господарств, кількість яких останнім часом значно зросла і які виробляють понад 70% тваринницької продукції.

Для відродження сільськогосподарського виробництва потрібні нові техніко-технологічні засоби з постановки його на промислову основу за новим технічним рівнем.

Правильне спрямування інвестиційної політики у сільськогосподарському секторі народного господарства через доцільне використання виробничо-технічного потенціалу, шляхом своєчасного освоєння досягнень науково-технічного прогресу, з комплексним науковим забезпеченням, з врахуванням елементів ринкового механізму, а саме, попиту і пропозиції, сприятиме розв'язанню нагальних зазначених і інших проблем.

Аналіз останніх досліджень. За даними літературних джерел інноваційній діяльності у нашій країні як в обсязі сільськогосподарського виробництва, так і усього народного господарства не приділяється на даний час належної уваги.

Формулювання цілей статті. Мета статті – показати завдання і напрямки інноваційної діяльності щодо удосконалення виробничо-технічного потенціалу сільськогосподарського виробництва.

Основна частина. Впровадження інноваційної діяльності у сільськогосподарське виробництво бажано було б покласти, окрім науково-дослідних, ще й на освітні заклади відповідного напрямку.

Основна мета інноваційної діяльності наукового закладу – створення, на базі отриманих наукових результатів, і реалізація на внутрішньому і зовнішньому ринках конкурентного, затребуваного ринком товарного продукту, що має технічні і технологічні переваги.

Для досягнення цієї мети необхідно:

- організувати роботи з ефективного керування учасниками інноваційної діяльності;
- розробити маркетингову і рекламну стратегію закладу;
- посилити роботи з реалізації інноваційного потенціалу закладу;
- мобілізувати учасників інноваційної діяльності з залучення зовнішніх інвестицій;
- створити сприятливий інноваційний клімат у закладі;
- сформуванню ринково-орієнтовану корпоративну культуру;
- створити системи підготовки, перенавчання і залучення кадрів;
- використати кооперацію і створити нові структури на базі інноваційно-господарської діяльності.

Основні зусилля з інноваційної діяльності потрібно спрямувати на:

- відбір наукових розробок закладу, орієнтованих на ринок і здатних забезпечити їх пріоритет на 10-15 років;
- концентрацію ресурсів для просування цих розробок на існуючий ринок, а також на створення нових сегментів ринку;
- вивчення ринку для постановки нових досліджень на перспективу з метою одержання нових результатів через 3–5 років;
- формування мотивації учасників інноваційної діяльності на конкретний результат і цілеспрямоване стимулювання цієї діяльності;
- виробіток раціонального розподілу засобів, отриманих у результаті інноваційної діяльності між її учасниками;
- організацію ефективного планування інноваційної діяльності і тісної взаємодії її учасників на всіх етапах виконання цих планів;
- активне залучення учасників інноваційної діяльності до вивчення і аналізу ринку, пошуку стратегічних партнерів, інвесторів і на постановку перспективних наукових досліджень;
- розробку і проведення концептуальних рекламних заходів — сайту, публікацій у засобах масової інформації, семінарів, виставок, презентацій з робіт закладу, а також спеціалізованих демонстрацій устаткування;
- участь в університетських, міських, обласних, регіональних, федеральних і міжнародних інноваційних конкурсах, проектах і програмах;

- організацію навчання і перепідготовки персоналу, який займається інноваційною діяльністю, у тому числі зі спеціальностей: менеджмент, маркетинг і ін.;

- використання можливостей закладу для створення дочірніх, малих наукомістких фірм, а також спільних підприємств зі стратегічними партнерами;

- проведення встановлених законом дій з захисту авторських прав і законних інтересів закладу і його співробітників у процесі інноваційної діяльності.

Доцільним шляхом ефективного просування продукції на ринок є правильно поставлена маркетингова робота, що охоплює комплекс заходів, проведених в закладі. Найважливішим важелем цього комплексу є проведення виставочних заходів.

Виставочні заходи закладу необхідно проводити в плановому порядку. Для цього треба створити концепцію виставочної діяльності. У процесі підготовки участі закладу в кожній конкретній експозиції доцільно завчасно проводити ознайомлення співробітників підрозділів з тематикою, специфікою і умовами проведення виставки, розробляти перелік заходів. Послідовне виконання цих заходів забезпечує якісну підготовку до виставки кожного експоната.

При підготовці учасників до роботи на виставці бажано формувати і проробляти питання розроблювачеві, що дозволить встановити реальне положення, рівень завершування розробки, заздалегідь сформулювати варіанти взаємодії з відвідувачами виставки і допомогти налагодити конструктивну взаємодію з майбутніми партнерами.

Результати роботи на виставці необхідно оформляти у вигляді звіту, що містить інформацію про переговори, реквізити відвідувачів стенда, попередні пропозиції зі співробітництва. Кожний звіт необхідно заслуховувати на засіданнях Вченої ради університету.

Відповідно до тематики основних наукових напрямків діяльності університету, за матеріалами розроблювачів, важливо підготовлювати комерційні пропозиції, що містять докладну інформацію про закінчення розробки і варіанти можливої взаємодії з усіма зацікавленими партнерами або потенційними інвесторами.

Ці пропозиції варто систематично коректувати і доповнювати новими матеріалами. Для визначення стану кожної пропозиції в процесі активного просування на ринок закінчених розробок необхідно розробити питання з рекламної пропозиції розробки. Вони дозволять сформулювати уточнений матеріал з розробки при включенні її в списки для участі в конкретному інноваційному конкурсі, проекті або програмі, а також при прямому розсиланні.

Для регламентації інноваційної діяльності університету слід розробити положення про порядок здійснення інноваційної діяльності і стратегію інноваційної діяльності.

Учасниками інноваційної діяльності окрім адміністрації, в особі ректора, проректорів, розроблювачів, тобто співробітників, що є авторами інновацій, повинні стати менеджери — співробітники знов створеного інноваційного відділу.

Учасниками інноваційної діяльності поза університетом можуть бути інвестори, тобто розпорядники або власники фінансових ресурсів: стратегічні партнери, фірми, підприємства і організації, зацікавлені в результатах інноваційної діяльності і що беруть участь на певних стадіях цієї діяльності; фахівці, що беруть участь у розробці нормативно-правових актів з інноваційної діяльності, а також представники виконавчої влади всіх рівнів.

Розробкою є науковий або інженерно-технічний результат діяльності університету, що перебуває на певному етапі його просування, на шляху становлення товаром.

Результатом інноваційної діяльності закладу є конкурентоспроможний товар, затребуваний ринком, який сприяє відновленню наукового, виробничо-технічного, кадрового потенціалу закладу і дозволяє забезпечити перехід на якісно новий рівень всіх сфер його діяльності.

Етапами перетворення розробки в товарний продукт (стадіями інноваційної діяльності), на прикладі приладів, машин і устаткування, є наступні:

- проведення наукових досліджень;
- оформлення патентів, ліцензій, корисних моделей;
- виготовлення дослідних зразків;
- виготовлення промислових зразків;
- підготовка і організація промислового виробництва;
- маркетинг нових продуктів з адаптацією на ринку;
- проведення рекламної кампанії;
- створення мереж поширення і сервісних мереж продукції;
- підготовка персоналу і пуск виробництва;
- маркетинг нових продуктів — попереднє вивчення ринку.

Для технологій або науково-технічних послуг можуть бути застосовані подібні стадії інноваційної діяльності.

Формами передачі результатів інноваційної діяльності є:

- інформаційний обмін у контактах вчених;
- проведення спільних досліджень із іншими університетами і фірмами;
- продаж патентів, ліцензій, технічної документації;
- передача технологічних відомостей;
- продаж дослідних зразків нової техніки;
- інжиніринг — сукупність проектних і інженерно-технічних робіт;
- організація спільного виробництва;
- організація спільних підприємств.

Відділ інновацій повинен забезпечувати організацію інноваційної діяльності і всередині університету виконувати наступні роботи:

- інвентаризацію розробок і вивчення потенціалу підрозділів;
- розробку єдиної форми подання інформації;

- приведення пропозицій разом з розроблювачами до єдиної форми;
 - підготовку рекламних матеріалів до друку, виставок, презентацій;
 - пряме розсилання і розміщення реклами в засобах масової інформації і рекламних виданнях;
 - проведення виставочних і демонстраційних показів розробок;
 - проведення переговорів з потенційними партнерами;
 - оформлення відносин розроблювачів із зовнішніми партнерами;
 - організацію виконання зовнішніх заявок за запитами ринку;
 - формування інноваційного фонду закладу;
 - організацію конкурсної участі в інноваційних заходах,
 - контроль виконання договірних зобов'язань;
 - залучення співробітників до збільшення числа замовлень;
- Функції відділу інновацій поза університетом:
- організація зв'язків і контактів з партнерами;
 - залучення інвесторів і стратегічних партнерів;
 - вивчення ринку і виявлення його запитів з тематики закладу;
 - організація і участь у семінарах, конференціях з інноваційної діяльності;
 - участь в організації виробництва і сервісу;
 - збір матеріалів з конкурсів, інвестиційних проектів і програм.

Висновки. Інтенсифікація інноваційної діяльності дозволить зробити новий поштовх до відродження сільськогосподарського виробництва через підвищення продуктивності праці, а також зниження матеріало і енергоємності виробництва і покращення якості продукції.

Література:

1. Україна у цифрах у 2002 році. Державний комітет статистики України. За редакцією О.Г. Осавуленка. 2003.
2. *Пастухов В.І.* Концепція оптимізації машинно-тракторних агрегатів в умовах різнотипності господарств / Збірник наукових праць національного аграрного університету «Механізації сільськогосподарського виробництва» Том VII – Київ: НАУ, 2000 – С. 107-111.
3. *Пастухов В.І.* Визначення імовірносних характеристик погіршення стану екосистеми при роботі МТА / Вісник Харківського державного технічного університету сільського господарства. Випуск 20. «Механізація сільського виробництва». Харків – 2003. – С. 255-261.
4. Машиностроение. Энциклопедия. Т. IV – XV. М: Машиностроение, 1997.
5. Здоров'я села – здоров'я держави: Тези Міжнародного наукового конгресу молодих вчених та студентів. – Львів – Дубляни: Львівський державний медичний університет ім. Д.Галицького, Львівський державний аграрний університет, 2000. – 140 с.
6. *Черноиванов В.И.* Сельскому хозяйству – высокий уровень механизации. Вестник сельскохозяйственной науки, 1987, №2. – с.9.

Summary

The analysis of the condition and the suggestion for further ways of becoming active, scientific-grounded investment policy of the university are given in this article.